

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Bitva in začetek božje poti Matere božje v Logu na Vipavskem.*

(Po zgodovinski črtici.)

V dičnem logu,
Zalem krogu
Trtno venčanih goric,
Dviga močni
Dom mogočni
V čast Kraljici se devic.

V davnem časi,
Dejo glasi,
Silovit tu bil je boj
Med krščanstvom
In poganstvom
Za pogin, in za obstoj.

Ko se zvalo,
Je pisalo
Nad tristo devetdeset;
Strašno bitje,
Krvolitje
Videl je vipavski svet.

Divje roje
Zbral je svoje
Ljut' Evgenij, vsiljen car,
Knez poganski,
Da krščanski
Rod bi vničil in oltar,

Ko Romane
Stare vkane,
Njihov svet podjarmi spét,

Sem od Rima,
Kot ujima,
Dère vlak njihovih čet.

Skrito silo
Prénemilo
Širi trinog si oblast;
Po višinah
In strminah
Stavlja spet malike v čast.

Gnjev in jezo,
Bojno pezo
Čuti bridko domačin;
Ko prodira,
Pot odpira
Do panonskih si ravnin.

Glej! in nada
'z Carigrada
Kristijanom prisvitli:
Nad trinoga,
Neznaboga
Teodozij car hiti.

Hrabri, slavni
Car postavni,
Vrže roparske nazaj
Legijone
Iz Emone,
Vrhnike v vipavski raj.

Tu se ustavi
Knez nepravi,
Pod Planino razprostrt;
Z vojno silno,

* Priobčeno pred kakimi dvajsetimi leti.

Brezštevilo,
Z geslom: Zmaga ali smrt!

Boj se vname; —
Kakor zmame
Se Evgenovci boré;
Sam povsodi
Trume vodi,
Kri v potocih teče, vrè!,

Res, vojake
Srčne, jake
Teodozij car imá;
A število
Preobilo
Je borilca ljutega.

Hrušči — gnanje,
Smrtno klanje,
Dneva dva, in dve noči;
Vender zmaga
Čez sovraga
Še kristjanom ne žari.

Zdaj pomoči
V temni noči
Prosi verni car Boga,
In Marijo,
Naj to zmijo
Malik'valstva pokončá.

„Bog vsemožni!
Daj orožni
Moji trumi moč, krepost;
Nepošteni
Naj Evgenij
Vidi tvojo visokost.“

„Naj ne znaša
Še, ne praša
Naš sovrag, kje je njih Bog?
Ti me vteši,
Ti me reši,
Blagoslovi moj ostrog.“

„Mati mila,
Ki rodila
Rešenika si svetá,
Za kristjane
Tebi vdane
Prosi, da nam zmago dá.“

V sanji, jasni
Govor glasni
Čuje cesar: „Se ne boj!
Moč neblažno,
Moč sovražno
Zmagal boš, je Bog s teboj.“

Z vojno celo
Zdaj veselo
Vdari car v sovražni roj;
Po nižavi
Vsi, krvavi
Zopet se pričinja boj.

Glej! in čudo,
Burjo hudo
Nad Evgence Bog spusti;
Pesek v lice,
Strelne pšice
Lastne jim nazaj drvi.

Sam Evgenij
V razpršeni
Vojni vjet je, in še več!
Knez košati,
Mora dati
Zdaj glavo pod ostri meč.

Teodozij
V sveti grozi
Božjo roko tu spozná;
In po bitvi
V molitvi
Hvali vroče Stvarnika.

On pobère
In potere
Vse malike iz višin;
Da izgine
Iz doline
Za vse čase njih spomin.

In v zahvalo
Bogu zalo
Zida tu kapelico,
V čast Mariji,
Ktera zmiji
Vnovič strla je glavo.

In nastala
Kmalo zala

Cerkev je 'z kapelice;
Ki lepota
In krasota
Cele je okolice.

Že stoletja
Tu zavetja
Išče verni kristijan:
Ker Devica
Je Zdravnica
Dušnih in telesnih rán.

Ljud pobožni
Slave, množni
Roma 'z daljnih krajev še
Do Device:

Od Gorice
Pivke, Krasa, Idrije.

O naj tudi
V borbi hudi
Z nejeverstvom zdajni čas
Ona brani
In ohrani
Sveti veri zveste nas.

Ti nas vsliši,
Solze zbriši,
O Marija z Jezusom!
Ko hodili
V srčni sili
Bomo v Tvoj prelepi dom.

Radoslav Silvester.

Sveti Peter Forerij (Fourier) in škof rezenški Mihael Wittmann, vstanovnika kongregacije ubogih šolskih sester „de Notre Dame“.

II. Škof Mihael Wittmann.

(Dalje.)

Leta 1793 je Wittmann katoliški svet razveselil s prvim večjim učenjaškim deiom — manjših spisov je že bil mnogo obelodanil. „Katoliška vodila o sv. pismu“ je bil knjigi naslov. Tri leta pozneje je prišla na svetlo knjiga: „Opazke o petih bukvah Mozesovih.“ Obe knjigi so učenjaki zelo hvalili. Pri vsem svojem delu kakor vodija in profesor, kot spisatelj učenih knjig je vendar še sprejel 1796 prostovoljno službo dušnega pastirja v vojaški bolnici, kar mu je nakopalo hudo vročinsko bolezen.

Slišal je, da mnogi duhovni brevir površno opravljajo, ali ga celo opuščajo, zato je spisal in na svetlo dal leta 1800. knjižico naslovljeno: „O koristi „molitve brevirja“. Ta knjižica je mnogo koristila, da se je oživila vnema za to sv. molitev. Leta 1794 je pisal nekemu prijatelju: „Vi tožite v svojem zadnjem pismu o svoji mlačnosti, osobito ob molitvi brevirja. Meni se prav tako godi, zato vam ne morem biti učitelj. Vendar pa omenjam, da tembolj zbrano molim brevir, čimveč moram od zunaj in od znotraj trpeti.“

Po svojem svetem vzornem življenju je bil Wittmann ne le svojim bogoslovcem, nego tudi drugim duhovnom in neduhovnom in škofom najlepši vzor, najboljši učitelj. Baron Dalberg, nadškof in volilni knez Moguntinski (Mainz) je bil jako učen in izobražen mož, pa bil je boljši državnik nego škof. Tudi on je sanjal o neodvisnosti od Rima, o svobodni nemški narodni cerkvi. Njegova beseda je mnogo veljala pri Napoleonu in pri nemških knezih. Imenovali so zato Dalberg-a velikega vojvoda Frankobrodskega z naslovom „kraljeva visokost“. Imenovan je bil obenem nadškof — primas — renške zveze. Stoloval je pa v Regensburgu. Spoznal je tukaj svojega vodija Wittmanna, izvrstnega vzgojitelja mladih duhovnikov. Wittmann se je približal in razodel svoje misli spoštljivo, a odkritosrčno kraljevi visokosti — nadškofu. Temu je bil sveti mož jako všeč, izbral si ga je prijatelja, svetovalca in celo izpovednika. Pod Wittmannovim duhovnim vodstvom je postal nadškof Dalberg, ki je bil prej poln posvetnega duha, ves drug mož. Nič več ni hotel slišati o neodvisni nemški narodni cerkvi, še boril se je zoper to nekatoliško misel. Večkrat je obiskoval bogoslovce semenišnike, ter jim dejal: „Gospodje, bil sem prijatelj svetlu, a svet me je grdo goljufal. Ne zaupajte svetlu, bodite zvesti sinovi sveti cerkvi.“ Iz tega lahko spoznamo, da je Wittmannov duh vplival na blagega moža.

Otrokom je večkrat delil darove rekoč: „Dragi otročiči, molite zame, jaz sem ubog grešnik.“ Njegovo kosilo je bilo priprosto, kosček mesa s prikuho. Da bi pomagal v bedi neki ubogi družini, prodal je svoj potni voz in umrl na postelji, katera mu je bila posojena, ker tudi svojo posteljo je bil daroval siromaku. Tako je postal ta mož znamenit po svojih prejšnjih napakah — slaven po svojih čednostih. Pokazalo se je najbolj ob škofu Dalbergu, da je bil Wittmann luč, steber, sidro ne le svetnim ljudem in mladim duhovnom, nego tudi svojim škofom.

Ob onih velikih in težavnih poslih mu je škof leta 1804. naložil še novo težko breme — stolno župnijo. Še le leta 1824 je bil vstanovljen stolni kapitelj, čegar ud, kanonik, je postal tudi stolni župnik Wittmann. Delal je neumorno, tako, da zvečer ni mogel utrujen in zaspan držati peresa v roki. Vnema župnikova ni imela meje, skrbel je za vse; posebno dober oče je bil siromakom, sirotam in bolnikom ter otrokom. Skrbel je za lepoto hiše Božje, za snago in dostojnost pokopališča, za redno in dostojno opravljanje službe božje, in v to svrhu je mnogo potrosil iz svojega. Dal je na pokopališču sezidati lepo cerkvico, ter je, kadar mu je pripuščal čas, na večer sam hodil molit za mrtve. Pravi angelj varuh pa je bil Reznu I. 1809. I. Bilc.

(Dalje prihodnjič.)

XXI. nedelja po binkoštih.

Plačaj, kar si dolžan.
(Matej 18.)

V življenju naletimo na človeka, ki bi na posodbo jemal, kadar in kjer bi se dalo; a vračal ne bi nikjer in nikedar. Ljudje pravilno pravijo o njem govoreč: Temu na posodbo dajati je toliko, kolikor izgubljeni. Ako pride v področje gosposki, pripraga kakor brezvestnega delalca dolgov. Tak brezvestnež je tudi ob enem odurnejega notranjega človeka.

A vtegnil bi priti tudi do moža, ču-tečnejega mišljenja. Vedno ter vedno bi se mučil ugibanjem: Sem li pač še česa dolžan, je-ti še kedo česa od mene zahtevati opravičen? In ko bi bral kje, da se očitnim potem tirjajo dolžniki — naj store

svojo dolžnost, mislil bi v svoji ozkosrčnosti koj: Kaj, ko bi ta tirjalec med dolžnike štel tudi mene; akopram ničesar ne vem, vendar le morda mene? To ti je pa mučilec samega sebe — človek premehkega čutenja.

Eden teh prenatančen, drugi prelahkomišljen — prikupil bi se nam za življenje le oni, ki bi hodil kakor dolžnik srednjo pot po vodilu: Ne odlašaj s plačilom, če si dolžan in zapomni si, ali zapiši si, ko ti je plačan dolg, da si v prihodnje nepotrebnih strahov delal ne boš.

Da se, dragi, nikoli prištevali ne bote nehvaležnim dolžnikom — premislimo danes nekatere svoje mogoče dolgove in poučimo se: kako je plačevati. — Opustivši dolžnosti do Boga in do sebe govorimo le samo o tem, česar smo svojemu bližnjemu dolžni.

*

Mogoče je, dragi, da v svojem obče-vanju z ljudmi nisi bil do bližnjega posebno velicega obzira. Le za-se skrbeč, ne pa bližnjega vpoštevajoč pregrešil si se zoper njega ne le slabo mislijo o njem, nego celo slabo besedo ali slabim dejanjem. Tako si zapadel bolezn, ki bi se smela zvati „ból sedanjega časa“ t. j. oni nemarni misli: Jaz sem si prvi in zadnji na svetu, kaj mi mar bližnjikova osebnost?

Navalil si, dragi, morda zoper bližnjika čast podtikajoč mu, česar ni storil in česar bi kakor dober človek tudi storiti ne mogel. Pozabil si ob tem ostre sodbe svetega pisma, ki se glasi: „Ne obrekujte, bratje, drug drugzega. Kedor obrekuje svojega brata, ali kedor sodi svojega brata, opravlja postavo in sodi postavo.“ (Jak. 4, 11.) Glej, ti si kaj slabega o bližnjem razširjajoč nesel to nečedno blago, kakor se nese vreča lahkega perja na višavo. Tam si razpustil vse to in veter je nesel tvoje grdo besedičenje na sever in jug, na izhod in na zahod. Nemogoče bi ti bilo to raztreseno perje spraviti zopet v eno skupino. Zadeva te pa ob takem dejanju tudi vsa ostrost sv. besede, ki veli: „Proklet je podpihovalec in dvojezičnik; zakaj med mnogimi, ki imajo mir

med seboj, zdražbo napravi.“ (Sir. 28, 15.) Žal pa, nad vse žal, da bi ti, dragi, ob takem neljubem svojem kretanju tudi nikoli več zadostiti ne mogel tirjatvi današnjega sv. evangelija, ki se glasi: „Plačaj, kar si dolžan!“ nikoli več nebi izbrisati mogel dolga žaljene časti in hudobnih sodba.

V človeški družbi je postavljen skoraj vsakedo tako, da ima mnogoterega zapovedovala nad seboj. Zato so za tako razmerje vekovito poučne besede, ki jih je zapisal sv. Pavel. Glase se: „Vsak človek bodi viši oblasti podložen: zakaj ni oblasti od drugod, nego od Boga . . . Kateri se torej oblasti ustavlja, ustavlja se božji volji . . . Dajte zato vsakemu, kar mu gre: davek, komur davek; dac, komur dac; strah, komur strah; čast, komur čast.“ (Rimlj. 13, 1. 2. 7.). — Sosebno mlaji vas, ljubi poslušalci, ste podložni prav mnogim. Vam ne pride še kmalu doba, da bi mogli reči: Sedaj sem sam svoj — in tudi najsrečnejši izmed vas vendar le nikoli izjaviti ne bo v stanu govoreč: Jaz imam le malo viših nad seboj. — Prednikov se nam namreč nikoli ne manjka.

Česa si torej vsem tem zapovedovalcem dolžan? Odgovor: Časti si jim dolžan in spoštljive pokorščine. — Saj ti je zopet v listu do Hebrejcev (13, 17.) zapisano o tem navodilo z besedami: „Pokorni bodite svojim višim in bodite jim podložni. Zakaj oni čuvajo kakor taki, ki bodo odgovor dajali za vaše duše: da to z veseljem store in ne vzdihovaje — zakaj to za vas ni dobro.“ — Pozorne pokorščine si torej, dragi, vsakemu svojih viših dolžan — zato „plačaj, kar si dolžan.“

Tudi dolg na svetnem premoženju, dolg v denarju, se prišteva tem našim važnim zadevam, ki so vsekako vravnati. Zato se vsakdo vas koj v prvih letih življenja navadi vesten biti v pridobitvi časnega blaga in v plačevanju časnih dolgov. — Tvoj sedanji sloves in sloves vsega poznejega ti življenja je nemalo odvisen od te tvoje natančnosti v svetnih zadevah, o tem, kar zovemo „moje in tvoje“. — Nikako stalo v poznejem življenju in tudi ne naj-

odličneje te ne zavaruje, da bi kedaj ne ostajal dolžan ljudem, kakor hitro si se dolg delati in ga ne plačevati navadil v svojih mladih letih. — Tat je na premoženju svojega bližnjega in velik nepravičnik je, ki je dolg napravil in mu še mar ni, da bi le samo mislil tega dolga. Zato povzemi iz današnjega sv. evangelija posebno še za svoje svetne razmere med ljudmi pač prevažni uk: „Plačaj, kar si dolžan.“

* * *

Navajaj se torej, dragi, po navodu evangeljskih besedi: da plačaš vsakemu vse, česar si mu dolžan. — Povrni bližnjemu kaljeno mu čast in v prihodnje pusti sobrata in sestro — rešena Jezusovo drago krvjo — na miru. Zato pa tudi on tebe nadlegoval ne bo. Privošči vsakemu — kakor jo on tebi — dobro besedo. Do sorodnikov, soletnikov, znancev in neznancev bodi vljuden tako, kakor vljuden mora biti olikan človek. Prednikom skazuj spoštljivo pokorščino. Ne odlašaj vrniti temu, pri komur imaš denarnega dolga. Bodisi že dolžnik kakoršen koli, vselej „plačaj, kar si dolžan!“ Amen.

Krščanska družina.

Povsod sami nemiri: brat je proti bratu, sosed proti sosedu in narod proti narodu. Od kod to zlo? Ljudje so pozabiiii na Boga, nevera se širi in greh se kupiči. Prava krščanska ljubezen je izginila in na nje mesto je stopila nevoščljivost in napuh, jeza in sovraštvo, trdosrčnost in nepokorščina. Kam jadramo? Kje je rešitev?

Krščanska družina je edina rešitev, da se časno in večno ne pogubimo. Kadar Slovenci proč vržejo vero na živega Boga, tedaj vdari ura dvanajst in ne bode jih več. A tudi božji roki ne uidejo. Bog ne plačuje vsake sobote; a gorje onemu, kateri se posmehuje in zaničuje božje naredbe in ne izpolnjuje božje volje. Zasluzena kazen mu ne odide.

Zadnji čas je, da se vrnemo do Boga. A začeti moramo ob družini. Dobra krščanska dru-

žina je temelj časne in večne sreče. Kadar sta iz pravih, nesebičnih namenov stopila mož in žena v sveti zakon, onda skrbita, da je v njuni hiši pravo krščansko življenje doma. Kar je protikrščanskega, ali kar bi jih motilo, to nima prostora pod streho. V vsakem poslu vidita svojega bližnjega, ravnata lepo ž njim, dajeta zdrave in tečne hrane in pošteno plačilo. Ne tirjata nemožnih reči, skrbita ne samo za telo, nego tudi za dušo. Zato pazita, da hodijo posli radi v cerkev, prejemajo pogosto svete zakramente, bivajo na poštenih potih in živijo lepo, v kar sta jim gospodar in gospodinja sama lep izgled.

Otroci morajo natančno izpolnjevati četrto božjo zapoved in sama tudi vesta, kakošno dolžnost da jima Bog nalaga do svojih ljubljencev, kakošne dolžnosti, da postanejo umnejši in boljši od dne do dne. Otroci se morajo vaditi reda in snage. Njihovo srce mora biti usmiljeno, duša čista, roke radodarne in jezik mora govoriti le resnico. Otroci se morajo že v zgodnji mladosti učiti moliti in se vaditi v ponižnosti, biti morajo prijazni in vbogljivi. Otroci smejo biti le v pošteni družbi; kar bi jih pohujšalo, vse to se odstrani pravočasno. Otroška duša je navadno zrcalo starišev. Velikokrat se stariši zavajo svojih slabosti šele po svojih otrocih; zato skrbijo, da pege odpravijo tudi od svojih duš.

Poštena krščanska hiša je hiša molitve, tu vgladaš mal oltar, kjer Marija, naša ljuba mati, kraljuje med cveticami. Vsak večer se zbira krščanska družina tu pred Marijo, tu moli rožni venec ali prepeva svete pesmi. Materi božji se vsi in drug družega njej izročajo in Marija jih varuje in vodi, da se ne izgubi in ne pogubi nobeden.

Ob dolgih zimskih večerih se skrbi za lahko delo in eden družine bere glasno iz knjige, katera srce blaži in razbistruje um.

Povsod je v taki družini lep red, tu so prijazni obrazi, nedolžno veselje je tu in čista bogaboječa srca kinčajo tak dom. Bog je sam vesel take krščanske družine, zato rosi na tako presrečno družino božji blagoslov.

Naj bi vse družine se vrnile zopet do Boga. Po krščanskem življenju bi si prislužile nebesa in svet, blažen mir bi zavladal po naših hišah.

Gospica Vera.

Kako se pride do velike učenosti.

Kdo ne pozna velikega učenjaka srednjega veka, da, učenjaka velikana — sv. Toma Akvinca? In kako je prišel ta „angeljski“ učenik do tolike učenosti?

Sam pravi v nekem pismu do nekega svojih redovnih sobratov: „Ker si me vprašal, v Kristu srčno ljubljeni Ivan, kako naj vpravnaš svoje učenje, da si pridobiš zaklad znanja, svetujem ti to-le: 1. Ne vrzi se takoj v širo morje, nego najprvo v male potoke, ker se mora z malim začeti, da se pride do velikega. To je moj opominj, katerega ti dajem v tvoj pouk. 2. Bodi molčeč in pojdi le redkokdaj v govorilno sobo; prizadevaj si, da boš imel vedno čisto vest ter moli neprestano. 3. Bodi do vseh ljubezniv in ne brigaj se, kaj počno drugi. A ne bodi do nikogar preveč prijazen; ker prevelika prijaznost rodi preziranje in zavira v učenju. Ne vtikaj se v to, kar govore in delajo svetni ljudje. Pred vsem pa se ogibaj vsega nepotrebnega tekanja okoli. 4. Hodi skrbno po stopinjah dobrih in svetih ljudi. Kar dobrega slišiš, vtisni si globoko v svoj spominj in ne glej na osebo, od katere si čul. 5. Kar bereš ali slišiš, skušaj, da boš tudi razumel in vsak dvom si prizadevaj razvozljati. 6. Vso znanost, katero si si pridobil, spravi skrbno v stanici svojega duha, kakor oni, ki želi napolniti kako posodo. 7. Nikdar pa ne hrepeni po tem, kar je tvojim duševnim zmožnostim previsoko. — Ravnaj se po teh nasvetih vse svoje življenje in cvetja ter sadja si pridobiš v vinogradu Gospodnjem mnogim v korist. Ako vresničiš to, dosežeš, česar želiš. Bodi zdrav!“ — Mladina, ki želiš doseči pravo učenost — posnemaj!

o. M. M.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja.

(Dalje.)

XII.

Ko je Julij, obkoljen od pretorijancev, ostavil cesarsko palačo na Palatinu, odvedli so ga takoj v Mamertinsko temnico, ki je tičala prav v srcu rimskega mesta na Foromu poleg templja „Sloge“. Razdeljena je bila na dva prostora: gorenji in dolnji. Posebno dolnji podzemeljski

prostor „Tullianum“ zvan, je bil grozen. Ali Julij se ni bal vsega tega. On je bil pripravljen vsak čas, da žrtvuje svoje mlado življenje za svoje prepričanje. Kakor najhrabrejši junak je stopal srčno in neustrašeno v žrelo nenasitne smrti. Ko so ga bili priveli do glavnih vrat temnice, otvezli so mu pretorijanci krog pasa debelo vrv in ga spustili po njej v najdolnji del, kjer naj čemi do dalnje prefektove odredbe. Uverjen je bil, da se njegov oče potegne na vso moč zanj hode krog svojih mogočnih prijateljev in moledovaje, da bi ga rešili. Ali Julij se ni veselil tega. Njemu je bilo ljubše, da trpi zaradi svojega prepričanja, ker je vedel, da ga njegov Gospod Bog obilno poplača za vse to.

Ko so ga spustili v dolnji del temnice, zgrudil se je ves blažen na kolena, poljubil vlažna in hladna tla in vzdiknil s solzo v očesih:

„Bože, hvala ti na toliki milosti! Kako sem srečen, ker sem prišel na tisti sveli kraj, kjer sta čemela pred dvesto leti apostolska prvaka sv. Peter in Pavel in mnogo drugih svetih mučencev, ki so svedočili s krvjo o tvojem božanstvu. Še nikdar v življenju nisem čutil tolike sreče!“

Juliju je pravila mati že prej, da je dal okrutni cesar Neron apostolska prvaka vreči v „Tullianum“, kjer sta izpreobrnila krog četrdeset sužnjev na Kristovo vero, med njimi tudi dva stražnika Procesa in Martinijana. Ali ker ni bilo za krst vode v temnici, poprosil je sv. Peter Boga in takoj je privrela iz skale živa voda, ki izvira še dandanašnji.

Valerij je precej poiskal ta čudatvorni studenec, pomočil vanj prste desne roke in se pobožno prekrižal proslavljaše nadalje Boga, ki je prav njega prvega izbral, da trpi za njegov nauk . . .

Toda njegova osamelost ni trajala dolgo. Minilo je nekaj ur, odkar so ga bili vrgli v temnico, ko so se jeli razlegati vrh njega kriki vojakov in žvenket njihovega orožja. Spoznal je takoj, da so zopet priveli nekoga. Zahvaljeval se je Kristu, ker se množe tisti, ki ljubijo istino in pravico in ki po nedolžnem trpe preganjanje zaradi imena njegovega.

Ko so jih jeli spuščati po vrveh, naštel jih je Julij krog dvanajst, ki so se vsi spoznali za kristijane. Kako se je začudil, ko je zagledal med njimi osemdesetletnega starčka Severa.

„Oče!“ vzdikne Julij, „mar so tudi tebe pahnili semkaj?“

„Ljubi moj!“ odgovori duhovnik s tresočim glasom, „blagoslovljeno bodi ime Gospodnje! On nas kliče k sebi in naša dolžnost je, da poslušujemo njegov sveti poziv.“

Mladenič objame starčka in mu začne solznih oči poljubovati veli obraz in koščene roke.

Med tem so prihajale nove skupine ujetih kristijanov. Že sicer tesna temnica je bila kmalu prenatrpana; zato so morali dati ostale v gorenje prostore.

Čudno — med tolikimi jetniki ni bilo čuti nobenega vrišča niti joku, nego samo tiho šepetanje. Kristijani so molili Krista, da jim dodeli moči v dnevih preganjanja in poizkušnje, da ne omagajo in da v mukah morda ne zataje svojega Boga.

Naposled se je jelo razlegati iz temnice prijetno petje:

„Gospod, koliko je neprijateljev naših! Mnogi vstajajo proti nam. Ali ti, Gospod, si nam ščit, ki nas zaslanjaš, ti, slava naša! . . . Gospod, Bože naš, na te se zanašamo, obvaruj nas vseh, ki nas preganjajo, in izbavi nas, da nam neprijatelj ne izruje duše kakor lev!“

Ko so kristijani v gorenjem delu temnice čuli iz globočine petje svojih tovarišev, jeli so še oni slaviti s pesmijo edinega Boga in na hip se je razvnela po vsej temnici ena pesem, pesem hvale, slave in brezmejnega zaupanja v ime Kristovo! Petje je čezdalje bolj nareščalo, prodiralo iz podzemeljskih prostorov in se razlegalo po Foromu.

Druhali so se jele zbirati v velikih tolpah krog Mamertinske temnice in začujene povpraševati stražo, kaj neki to pomeni? Ali vojaki sami niso pojмили, kaj se godi v temnici. Odgovarjali so le:

„Kristijani prepevajo!“

„Kristijani prepevajo!“ šlo je od ust do ust in nihče ni mogel umeti, kako morejo peti ljudje, katerim visi nad glavo krvniški meč.

Nekako pred solničnim zahodom so spustili stražniki v podzemeljsko temnico lestvo in pozvali Julija, naj se vzpne po njej.

„Kaj hočeš z menoj?“ vpraša pretorijanca, ki ga je bil poklical.

„Pridi gori! S teboj žele govoriti . . .“

„Meni je tudi tu dobro. Ne grem nikamor!“

„Ali tvoja mati je tu in ž njo tvoj prijatelj.“

„E, ako je mati tu, pridem.“

Julij spleza po lestvi naprej v prvo nadstropje temnice in potem na svetlo, kjer ga je čakala mati Lukrecija z Valerijem.

On ni takoj zapazil matere, ker se mu je bleščilo od jake dnevne svetlobe. Njegove oči so se že privadile v podzemlju mraku.

„Sinko, sinko moj!“ zavpije mati in objame Julija.

On pa ji reče mirno:

„Ne zdvajaj mati! Prej ali slej se mora izpolniti volja božja!...“

„Jaz ne obupujem, dete!“ odvrne Lukrecija, „nego zaupam v vsemilostivega Krista. Ako je njegova sveta volja, pripravljena sem pretrpeti tudi najtežji udarec. Rajši umri pravičnik, nego da bi odpadnik in izdajalec uživa! med pogani čast in spoštovanje.“

„Mati, Bog ne daj, da bi dočakala ti kaj takega od svojega Julija! Tako malodušen ne smem biti. Vem, da se me lotijo še enkrat oče, prefekt in drugi mogočniki, ali jaz prosim vedno Boga, da bi jim bil trud zastonj. Vem, da me čaka smrt, a se je ne bojim. Čemu naj bi živel na tem svetu v gnusnem kalu in ničemurnosti. Duša moja hrepeni po Gospodu, ki je tudi nekoč na Golgoti trpel mnogo večje in hujše muke za naše grehe. In ako se on — Bog — ni sramoval trpeti za človeštvo, kako naj bi se jaz sramoval in bal trpeti zanj komaj tisoči del onih muk, ki jih je on prenašal.“

Lukrecija si je brisala solze, tako so jo genile in razveselile besede sinove.

Vojaki, stoječi malo proč na straži, so mislili, da se ona solzi zato, ker ji sina obsodijo na smrt, in so pomilovali toli odlično gospo.

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Zrnje.

Sanja ali prikazen. Pred kakimi 45 leti je šel iz reškega kapucinskega samostana kakor misijonar v Indijo o. Angelik Hrvat iz Granice. Ko je nekaj let vrli kapucin neumorno tam deloval, bil je imenovan škofom „in partibus“ za neko indiško škofijo. Kakor škof je prišel iz daljnih dežel obiskat svoj samostan in svojo domovino in se je na potu v spremstvu provincijala o. Avduština in svojega sorodnika o. Ljudevita za en dan vstavil pri trnovskem župniku-dekanu gosp. Grašiču. Do nekaj časa je pisec teh vrstic stanoval kakor duh. pomočnik v sobi, kjer je takrat obedoval indijski škof - misijonar. Obhajali smo nekoč slovesno tridnevno s popolnoma odpusteki; ne spominjam se v kak namen. Pomagala sta nam, domačim duhovnikom izpovedovati, kakor sicer pogostoma, reška kapucina o. Avguštin in o. Ljudevit. Po končanem delu in po večerji smo se nekoč vsi podali počivat. Brž ko sem legel, in sem ležal v nekakem polspanju in nisem še nikakor trdo spal, zazdelo se mi je, da so se vrata odprla in da mi je v sobo stopil kapucin z zlato verižico in križem na prsih in višnjevo čepico na temenu. Počasnih korakov se mi je približal vznožju in rekel: Povejte Ljudevitu, da sem umrl.“ Ko sem se nekoliko vzdramil, uprl sem oči na čudnega kapucina; ali videl nisem več nič, kakor je prišel, tako je izginil. Kajpada sem povedal zjutraj kapucinoma čudno sanjo in opoldne je prišlo to v razgovor ob kosilu. Kapucina sta se smehljala in nista pripisovala temu nobenega pomena. Dejala sta: „Škof Angelik je, hvala Bogu, zdrav in vesel; še pred par dnevi nam je pisal.“ Mislite si, kako sta ostrmela, ko sta prišla po končani pobožnosti v Reko, kjer jih je čakalo poročilo, da je njihov sobrat, škof o. Angelik umrl po kratki bolezni. Tudi jaz in z menoj trnovski duhovniki smo se čudili, ko smo prejeli o. Ljudevitovo pismo, — pismo, ki nam je naznanjalo škofa Angelika smrt. Kapucini so se večkrat pozneje pogovarjali o tem vsekakor jako čudnem slučaju. J. B—c.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.